

Drittes Lesebuch für den deutschen Sprachunterricht in nicht-deutschen Volksschulen. Preis in Leinwandrücken 36 Nkr. Wien. Im k. k. Schulbücher-Verlag 1861. To berilo se bo rabilo v IV. razredu naših poglavnih šol. Reči moremo, da so tudi te nemške berila prav izverstno sestavljene. Spisi so prav kratki, mikavni, razumljivi, in našim slov. učencom prav prav primerni. Zanimivi so, postavim, stavki (II. Leseb.): „Heimat und Vaterland“, „Krain“, „die Adelsberger-Grotte“, „der Zirknitzer-See“, „Laibach“, „die Nachbarländer von Krain“ i. t. d. Kdo bi se serčno ne veselil, ko vidi v šolskih knjigah take domače spise, namesti prejšnjih ptujih, s kterimi se je naša mila mladost ukvarjati mogla!

Darek pridni mladosti podelil A. Praprotnik, učenik v Ljubljani. Z nekterimi podobcami. Pervi zvezek. V Ljubljani. Natisnil in založil J. Rud. Milic. 1861. Te bukvice, ktere smo že v zadnjem listu „Uč. Tovarša“ naznanili, so že od 15. avg. na prodaj pri založniku in tudi pri drugih bukvarjih v Ljubljani in drugod po Slovenskem. Obsegajo na 136 straneh v šestnajstérki 21 krajsih in daljših povestic, 27 pesmic in še mnogo drugih takih reči za našo mladost. Upamo, da jih smemo vsem gosp. šolskim prednikom, učiteljem, staršem in vsem prijetlom mladine z dobro vestjo priporočevati. Veljajo lepe vezane za darila 40 nkr.

Opominek za orglavca.

Red za cerkvene pesmi v tem mescu: Za 15. ned. po bink.: Pri darovanji: Od angela varha: „Angel božji, ki me vodiš“, — ali „Ko me novi dan zbudi“, (glej Potočnikove sv. pesm. 4. nat.)

Za 16. ned. po bink. ali za mali šmaren: Pri darovanji: „Dans veseli oznanujmo!“ (glej Potočnikove sv. pesm.) — ali „Kaj s' je Bog na svetu 'zvolil!“ (glej Dolinarjeve pesm. od praznikov.)

Za 17. ned. po bink.: Pri darovanji: „Marija! o sladko ime!“ (glej Petočnikove sv. pesm.) — ali „Zakličem, Marija!“ (glej Riharjeve nap.)

Za 18. ned. po bink.: Pri darovanji: Od sv. Matevža ap. ev.: „O pomisli, grešnik vbogi!“ (glej Dolinarjeve pesm. od svetn. in svetnic v ljublj. škofii samó v podružnicah čiščenih.)

Za 19. ned. po bink.: Pri darovanji: Od sv. Mihaela arh.: „Vi angelov kori čiščenje glasite!“ (glej Potočnikove sv. pesm.)

Novice.

Oznanja se, da bo 24. in 25. septembra t. l. v Ljubljani konzistorialna preskušnja za nastopne učitelje.

S škofljskim razpisom v Ljubljani, 13. avg. t. l. št. 1089/125, se tudi daje na znanje, da je v dunajski založbi šolskih bukev na svetlo prišla: **Praktische Orgelschule für Präparanden** von Friedrich Kittl, Direktor

des Konservatoriums für Musik in Prag. Preis 60 Nkr.⁴ Sl. c. k. državno ministerstvo z razpisom 24. jul. t. l. št. ¹¹³⁷/₁₀₉ to delo zaznamuje kot rabno pomoč za preparandije, in spominja nanj tudi učitelj.

Dr. J. R. Razlag v Gradcu je razpisal povabilo na naročbo „Slovenskega pravnika“, kateri bo obsegal kratke povzetke potrebnih postav, obrazce ali izgled raznih pisem, kakor: kupnih, prodajnih, ženitnih in drugih pogodb, dolžnih pisem in odstopnic, pobotnic, svedoč ali spričb, potem spisov in vlog na sodnje in uradnje sploh i. t. d. Cela knjiga bo štela 15 tisk. pol v veliki osmerki, in se bode izdajala v zvezkih po 5 pol, vsak zvezek po 50 kr. Čisti znesek je namenjen jugoslavenski akademiji znanostih. Na 10 naročenih zvezkov se bode eden navergel; naročnina se bo odraščala pri sprejemi knjižice. — Imena naročnikov se prejemajo do 1. oktobra t. l.

† 5. avg. je umrl v Gradcu po dolgi bolezni g. Jožef Drobnič, duhovnik lab. škof. in začasni učitelj slov. jezika na graški gimnaziji in veliki slov. pisavec. Bil je tudi iskren podpornik našega „Tovaraša“. Naj mirno počiva!

Od gorenskih planin mesca avgusta. Kdo se tudi v poznejih letih z veseljem ne spominja dneva, ko so ga bili kot majhnega otroka pripeljali njegovoter v cerkev, da so ga škof poterdili v veri po zakramentu sv. birmice! — Tudi otročičem železniške fare bosta ostala 7. in 8. dan avg. gotovo do smerti v naj boljšem spominu, ker vidili so ta dneva pervikrat obličje tistega gospoda, po katerem so že tako dolgo preserčno koperneli; imeli smo namreč pri nas njih milost, našega slavnega gosp. knezoškofa Jerneja. — Že zjutraj zgodaj 7. avg. je bilo pripravljeno naši bolj odrasčeni mladosti duhovno veselje. Pobožno se je zbrala ob 6. uri k sv. maši, po kateri so ji lomili naš blagi g. fajmošter kruh večnega življenja v zakramentu sv. rešnj. telesa. Rajsko milo je sijalo juterno solnce na malo čedico, ki je v ginljivi molitvi klečala pred in po sv. obhajilu pred altarjem, ki je bil že lepo opravljen za škofov prihod. — Celi ta dan je minil v veseljem pričakovanju in pripravljanju na slavni prihod. Okoli 4. ure popoldne so bili že otročiči s krasno šolsko zastavo pri vohu v terg ob lepem slavoloku zbrani; vsi so bili praznično oblečeni, in so imeli zelene vejice v rokah, ter komaj že čakajo, kdaj jim bodo na bližnjem gricku nastavljeni možnarji nazonani, da bližajo se nam naš ljubljeni vikšji pastir. Ura odbije 5; v sosednih Selcih možnarji zagromé; naši odgovorijo; — vse nas presine neizrekljivo veseli čut. Možnarji če dalje bolj pogostoma pokajo, zvonovi veličastno priterkujejo; kočija priderdra; — otročiči pa in velika množica ljudi, ki je blagemu knezu naproti prišla, vsi poklekemo, in sprejmemo sv. blagoslov. Spremili smo vikšega pastirja potem do cerkve, in od tam tudi do farovža. Ves terg je bil prav lepo ozaljsan, zlasti pa okoli cerkve, kjer je veliko mlajev ponosno stalo in tudi postavljen bil krasni slavolok — se vé — s slovenskim napisom. — 8. avg. se je pričelo veliko opravilo ob 9. uri; — 476 birmavecov iz domače in iz sosednih fará je bilo pripravljenih za sv. zakrament; v lepi procesiji pripeljejo gg. duhovni visokočislana g. knezoškofa v cerkev, kjer so naj pred maševali, potem pa so poklicali na malo čedico poterdnika sv. duha, ter pričeli maziljiti z oljem zveličanja. Zaderžanje botrov in otrok med sv. opravilom je bilo prav spodobno; viditi je bilo, da šole, katerih imamo v selški dolini 4, rodé dober sad. —

Naj večá čast pa je bila našim šolarčkom po končani sv. birmi, ker so milostljivi nadpastir s preč. g. dekanom in mnogimi duhovskimi in deželskimi gospodi obiskali tukajšnje šole. Železniška šolska izba je sicer vedno lepa, ker je prostorna in svitla. Ima pa tudi osmero sprelepih podob v zlatih okvirjih*); toda za ta dan so bile nedeljske šolarce tudi še klopi in tla tako belo umile, da je bilo vse snažno, kakor po mizi. — Z lepim kristijanskim pozdravom

*) Te podobe so na sprednji steni: Kristus na križu, sv. Alojzi, Marija brez madeža spočeta, njih veličanstvo cesar Franc Jožef I., podučni red; — na levi steni pa: njih svetost papež Pii IX., njih milost škof Friderik Baraga, njih milost rajn. knezoškof Anton Alojzi. Pis.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus“ stopijo blagi knezoškof v solo, kjer so se pri otrocih prav po izgledu nebeskega učenika prijazno obnašali. Ukazali so otroke spraševati kerščanski nauk, berilo in številjenje iz glave; tudi sami so se z otroci prijazno pomenkovali, in tako res vse serca za se vneli. Podelivši šolarčkom apostolski blagoslov so se poslovili zopet pri mladini z neprecenljivimi besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — Lep, res prelep pozdrav je ta v poslovalo blagega pastirja od nedolžnega kardelca otrok. — Popoldan okoli 4. ure so blagi gospod zopet zapustili Zelezcnike; mi pa za odhodno kličemo za ujimi iz dna hvaležne duše: Bog ohrani ljubljanski škofiji tako dobrega pastirja in očeta mnogo mnogo let! Angel božji naj jih spremlja po vseh njih potih, in naj jih kmali zopet pripelje v našo tiho dolinico. *Rodoljub Podratitovski.*

Iz Ljubljane. Letošnji letopis naše realke nas je pervikrat razveselil z imenitnim slov. spisom „Glasoslovje slovenskega jezika“, kterega je spisal verli g. A. Lésar, učitelj veroznanstva in slov. jezika na tuk. realki.

Iz Ljubljane. Iz mnogih povabilov k šolskim preskušnjam in razredh učencov, kar smo dobili, vidili in zvedili iz raznih krajev, moremo to le posneti: V pogl. šoli za dečke v Škofjiloki so bile preskušnje 29. in 30. jul. Učencov v tej šoli je bilo 425. Učili so z g. vodjem še 4 učeniški, vsi skup 94 ur na teden. Slovenskemu jeziku je bilo med tem časom 20 ur odločenih. V perijolah so slovenske imena učencov po slovenski pisane, tako, kakor se na Slovenskem spodobi, — ne pa, kakor jih še tu pa tam pišejo z nekdanjo bohoričico, ali z nemško mešanico. — V loški dekliški pogl. šoli pri gosp. nunah so bile preskušnje 31. jul. Učenik je bilo 376, ktere so se učile na teden 130, med tem časom pa slovensčino 21 ur. — V pogl. šoli v Teržiču so bile preskušnje 30. in 31. jul. Učencov in učenk je bilo 680. Učili so z g. vodjem tudi še g. fajmošter, en katehet in 3 učeniški, vsi skup 99 ur na teden, med kterimi jih je bilo za slov. jezik 15. Tudi v Teržiču so v perijolah slovenske imena po slovenski pisane. — V Kranju so bile preskušnje 2. in 3. avg. Učencov in učenk je bilo 735. Učili so g. vodja, en katehet, 4 učeniški in ena učenica, vsi skup 110 ur na teden, med kterimi jih je slov. jezik dobival 19. V pogl. šoli v Kočevskem mestu so bile preskušnje 6. in 7. avg. Učencov in učenk: 549. Učili so jih g. vodja, g. dekan in 4 učeniški, vsi skup 96 ur na teden, med kterimi jih je spadalo na slovensčino 6. — V pogl. šoli v Jdrii so bile preskušnje 8. in 9. avg. Učencov in učenk je bilo 821, med temi tudi 26 šolskih pripravnikov. Učili so g. vodja, dva kateheta, 6 učnikov in 2 učenici, vsi skup 177 ur na teden. Slov. jezik jih je imel 35. — Na Dobrovi in Brezovici poleg Ljubljane je bila šolska preskušnja 27. avg. V dobrovsko šolo je hodilo v delavnikih 262 učencov in učenk, — v brezovsko pa 195. V obeh šolah so se otroci tudi učili sadjoreje. — V Senožečah je bila šolska preskušnja 29. avg. Učencov in učenk je bilo 214. Perijohc so vse po slovenski pisane. Želeti bi bilo, da bi v tej zadevi tudi druge šole posnemale senožeško! — V pogl. šoli v Ipavi so bile preskušnje 29. in 30. avg. Učencov in učenk je bilo 390. Učili so g. vodja, en katehet in 3 učeniški, vsi skup 92 ur na teden, med kterimi jih ima slov. jezik kakih 16. Perijohc imajo sl. imena po slovenski pisane. V nedeljski šoli se je učila tudi Vertovcova „vinoreja“, kar živo kaže, kako lepo in lahko skerbni šolski predniki šolo uredujejo po okoliščinah in potrebah svojega kraja. — V pogl. šoli v Črnomlju bodo preskušnje 2. sept. z 469 učenci in učenkami, ktere so učili g. vodja in 3 učeniški, vsi skup 86 ur na teden, med kterimi jih je slovensčina dobivala 19. — V pogl. šoli za dečke v Kamniku je hodilo 315 učencov. Perijohc imajo slov. imena po slovenski pisane.